

Sygn. akt VII Ka 72/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 marca 2018 roku

Sąd Okręgowy w Częstochowie VII Wydział Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący SSO Adam Synakiewicz

Protokolant sekr. sądowy Aleksandra Błachowicz - Drózdź

w obecności prokuratora Prokuratury Rejonowej w Częstochowie Andrzeja Kuśmierskiego

po rozpoznaniu w dniu 2 marca 2018 roku sprawy

M. K. urodz. (...) w D.

syna J. i A. oskarżonego o czyn z art. 35 ust 1 i 5 ustawy o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Częstochowie

z dnia 20 listopada 2017 roku sygn. akt III K 215/17

1) utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok;

2) zasądza od oskarżonego M. K. na rzecz Skarbu Państwa opłatę za drugą instancję w kwocie 5000 (pięciu tysięcy) złotych oraz obciąża go wydatkami postępowania odwoławczego w kwocie 20 (dwudziestu) złotych.

Sygn. akt VII Ka 72/18

UZASADNIENIE

M. K. został oskarżony o to, że w okresie od 29 sierpnia do 05 września 2013 roku w P., gm. O. woj. (...), działając wspólnie i w porozumieniu z A. B., P. J., C. P. w sposób nieumyślny wprowadzał do obrotu na stacji paliw (...) Sp. z o.o. paliwo ciekłe w postaci oleju napędowego zakupionego z firmy (...) W. K. na podstawie faktury Vat (...) nr (...) z dnia 29.08.2013, (...), faktury Vat (...) nr (...) z dnia 30.08.2013, WZ (...) które nie spełniało wymagań jakościowych określonych przepisami rozporządzenia ministra Gospodarki z dnia 09 grudnia 2008 roku w sprawie wymagań jakościowych dla paliw ciekłych (Dz. U. Nr 221, poz. 1441 ze zm.) w zakresie odporności na utlenianie, które wynosiło powyżej $50 \text{ g/m}^{(3)}$ zamiast wymaganych max. $25 \text{ g/m}^{(3)}$ oraz zawartość siarki która wynosiła $12,0 \text{ mg.kg}$ zamiast wymaganych max. $10,0 \text{ mg/kg}$, tj. o przestępstwo określone w art. 31 ust. 1 i 5 Ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 roku o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw.

Sąd Rejonowy w Częstochowie wyrokiem z dnia 20 listopada 2017 roku, wydanym w sprawie III K 215/17, uznał oskarżonego M. K. za winnego tego, że w okresie od 29 sierpnia do 05 września 2013 roku w P. gm. O. woj. (...) w sposób nieumyślny wprowadzał do obrotu na stacji paliw (...) Sp. z o.o. paliwo ciekłe w postaci oleju napędowego zakupionego z nieustalonego źródła, które nie spełniało wymagań jakościowych określonych przepisami ustawy z dnia 25.08.2006r. o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw oraz wydanego na jej podstawie rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 09.12.2008r. w sprawie wymagań jakościowych dla paliw ciekłych - w zakresie odporności na utlenianie, które wynosiło powyżej 50 g/m^3 zamiast wymaganych max. 25 g/m^3 oraz zawartość siarki która wynosiła $12,0 \text{ mg/kg}$ zamiast wymaganych max. $10,0 \text{ mg/kg}$, tj. występku z art. 31 ust 1 i 5 ustawy o systemie monitorowania i

kontrolowania jakości paliw i za to na mocy art. 31 ust 5 tejże ustawy skazał go na karę grzywny w wysokości 50.000 złotych.

Apelację w sprawie wniósł obrońca M. K., który zaskarżył wyrok w całości i zarzucił mu: 1. obrazę prawa materialnego a to art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw (dalej MonitPaliwU) w zw. z art. 31 ust. 1 i 5 MonitPaliwU polegającą na jego błędnej wykładni i niewłaściwym zastosowaniu poprzez uznanie oskarżony M. K. może ponosić odpowiedzialność za wzmiankowane przestępstwo podczas gdy sprawcą przedmiotowego czynu może być jedynie przedsiębiorca, w rozumieniu art. 2 ust 1 pkt 1 MonitPaliwU, czyli osoba fizyczna, osoba prawna i jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną - wykonująca we własnym imieniu działalność gospodarczą w zakresie wytwarzania, transportowania, magazynowania lub wprowadzania do obrotu paliw. Za przedsiębiorców uznaje się także wspólników spółki cywilnej w zakresie wykonywanej przez nich działalności gospodarczej.

Ponadto, z ostrożności procesowej skarżący zarzucił wyrokowi rażącą niewspółmierność orzeczonej kary grzywny w wysokości 50.000 złotych w stosunku do postawy oskarżonego oraz faktu, iż zarzucanego czynu miał się dopuścić w sposób nieumyślny.

W konkluzji skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego orzeczenia poprzez uniewinnienie oskarżonego od przypisanego mu czynu, ewentualnie o zmianę wyroku i wymierzenie oskarżonemu kary grzywny w dolnej granicy ustawowego zagrożenia.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Apelacja obrońcy oskarżonego jest zupełnie nieprzekonującym środkiem odwoławczym, zaś wyeksponowane w niej zarzuty są w oczywistym wręcz stopniu bezpodstawne.

Przed przystąpieniem do szczegółowego umotywowania wyroku Sądu Okręgowego koniecznym jest po pierwsze przypomnienie, iż zgodnie z brzmieniem art. 433 § 1 k.p.k. sąd odwoławczy rozpoznaje sprawę w granicach zaskarżenia i jeżeli w środku odwoławczym zostały wskazane zarzuty również w granicach podniesionych zarzutów, uwzględniając treść art. 447 § 1-3 k.p.k., a w zakresie szerszym w wypadkach wskazanych w art. 435, 439 § 1, 440 i 455 k.p.k. Mając to na uwadze Sąd Okręgowy stwierdza na wstępie z urzędu, iż w badanej sprawie nie występują żadne bezwzględne przyczyny odwoławcze, o których mowa w art. 439 § 1 k.p.k., oraz nie występują sytuacje objęte hipotezami przepisów art. 435, 440 i 455 k.p.k.

Tym samym, rozważania związane już bezpośrednio z wymową środka zaskarżenia należy rozpocząć od stwierdzenia, że obrońca oskarżonego filarem swej apelacji uczynił zarzut obrazę prawa materialnego, której dopuścić się miał w jego ocenie Sąd Rejonowy.

Odnosząc się wprost do tezy apelacji przyznać należy, iż faktycznie został zaprezentowany w piśmiennictwie - przez Tadeusza Laudowicza pogląd, że przestępstwo z art. 31 ustawy o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw może popełnić tylko przedsiębiorca, w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 1 tej ustawy. Przepis ten odwołuje się zaś do definicji z ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie prowadzenia działalności gospodarczej, zgodnie z którą przedsiębiorcą jest osoba fizyczna, osoba prawna, jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, której odrębna ustawa (kodeks cywilny) przyznaje zdolność prawną – wykonująca we własnym imieniu działalność gospodarczą w zakresie wytwarzania, transportowania, magazynowania lub wprowadzania do obrotu paliw. Za przedsiębiorców należy również uznać wspólników spółki cywilnej w zakresie wykonywanej przez nich działalności gospodarczej – art. 4 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej. Ograniczenie to wynika z art. 11 ust. 2 pkt 1 ustawy o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw – do zadań systemu należy kontrolowanie jakości: paliw u przedsiębiorców; biopaliw ciekłych u właścicieli lub użytkowników wybranej floty; biopaliw ciekłych u rolników wytwarzających je na własny użytek (por. Tadeusz Laudowicz: Karnopravny aspekt ustawy o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw, Prokuratura i Prawo 2007/6 str.11).

Z drugiej jednak strony, co obrońca pomija już milczeniem, inny autor – Piotr Lewczyk stwierdził, że na pytanie, czy podmiot, który faktycznie prowadzi działalność w zakresie wytwarzania, transportowania, magazynowania lub wprowadzania do obrotu paliw, a nie jest wpisany do ewidencji działalności gospodarczej bądź rejestru przedsiębiorców, może ponosić odpowiedzialność karną na podstawie art. 31, należy udzielić odpowiedzi twierdzącej. Wskazać trzeba, że art. 31 ust. 1 stanowi, iż odpowiedzialności karnej podlega ten, „Kto wytwarza, transportuje, magazynuje lub wprowadza do obrotu paliwa ciekłe, biopaliwa ciekłe, gaz skroplony (LPG), sprężony gaz ziemny (CNG) lub lekki olej opałowy niespełniające wymagań jakościowych określonych w ustawie”. W analizowanym przepisie nie został bliżej określony podmiot czynu zabronionego (przedsiębiorca) – w przeciwieństwie do podmiotu czynu opisanego w art. 32 (rolnik) oraz art. 33 (właściciel lub użytkownik wybranej floty). *Lege non distinguente* przyjąć należy, iż jest to przestępstwo powszechne tzn. może być popełnione przez każdego zdolnego do ponoszenia odpowiedzialności karnej, który faktycznie wytwarza, transportuje, magazynuje lub wprowadza do obrotu paliwa ciekłe, biopaliwa ciekłe, gaz skroplony (LPG), sprężony gaz ziemny (CNG) lub lekki olej opałowy niespełniające wymagań jakościowych określonych w ustawie (por. Piotr Lewczyk, *Prawnokarne aspekty ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw (wybrane zagadnienia)*, Prokurator, 2009.3-4.69).

Zdaniem Sądu Okręgowego w składzie sprawę rozpoznającym zdecydowanie zgodzić należy się ze stanowiskiem, iż występki opisane w art. 31 ust. 1 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 roku o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw stanowi czyn zabroniony o charakterze powszechnym, którego podmiotem może być każdy, kto faktycznie podejmuje zachowania opisane w tym przepisie.

Ów przepis, jak celnie wskazał Sąd Rejonowy, odwołuje się do odpowiedzialności karnej osób fizycznych, przy czym podmiot przestępstwa nie jest wyróżniany cechami indywidualnymi, a więc może nim być każdy, kto może ponosić odpowiedzialność karną zgodnie z zasadami ogólnymi prawa karnego. Wynika to, co warto podkreślić, z użytego w nim zwrotu „kto”. Kontynuując, przepis ten nie dotyczy tylko przedsiębiorców w rozumieniu ustawy o swobodzie działalności gospodarczej, jak sugerował to skarżący. Warto bowiem dostrzec, iż tylko w zakresie przepisów określających kary pieniężne o charakterze administracyjnym, uregulowane w rozdziale 3a ustawy, wskazuje się na podmiot odpowiedzialny jako przedsiębiorcę co oznacza, że w tym zakresie należy odwoływać się do definicji „przedsiębiorcy” zawartej w art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy. Zresztą właśnie przepis art. 35a ustawy wyraźnie wskazuje, iż chodzi o znaczenie „użytych w ustawie określeń”, gdyż istotą ustawy jest uregulowanie działalności gospodarczej związanej z obrotem paliwami i dlatego w ustawie wielokrotnie powtarza się określenie „przedsiębiorcy” w kontekście obowiązków jakie ma spełnić. Natomiast przepis art. 31 ustawy, którego naruszenie zarzuca się oskarżonemu, nie zawiera określenia „przedsiębiorcy”, tylko wskazuje na sprawcę jako każdego, poprzez użycie słowa „kto” podejmuje wskazane tam zachowania. Tym samym Sąd Okręgowy, podobnie jak i Sąd Rejonowy, nie ma żadnych wątpliwości, iż w tym zakresie nie można odwoływać się do definicji przedsiębiorcy wskazanej w art. 2 omawianej ustawy a co za tym idzie podniesiony zarzut obrazy prawa materialnego jest oczywiście bezzasadny.

Podobnie bezzasadnym jest zarzut rażącej niewspółmierności kary orzeczonej wobec oskarżonego M. K., zwłaszcza w sytuacji, gdy przypomni się, iż czyn oskarżonemu przypisany zagrożony jest karą grzywny w rozmiarze od 25 000 zł do 250 000 zł. W świetle przywołanych przez Sąd pierwszej instancji argumentów nawiązujących do ilości paliwa wprowadzonego przez oskarżonego do obrotu, które nie spełniało wymagań jakościowych, skali przekroczenia norm przez to paliwo, faktu, iż oskarżony miał duże doświadczenie w tym zakresie i faktycznie trwale zajmował się prowadzeniem podobnej działalności, nie sposób twierdzić, aby orzeczona w dolnej granicy ustawowego zagrożenia kara grzywny była karą surową, nie mówiąc już o jej rzekomej rażącej surowości, która mogłaby generować pole do rozważań o możliwości jej złagodzenia.

Sumując, wniesiona w sprawie apelacja okazała się zupełnie nieprzekonującym środkiem odwoławczym, co skutkowało utrzymaniem w mocy zaskarżonego wyroku i obciążeniem oskarżonego kosztami postępowania odwoławczego.